

Здружение „Регионален центар за одржлив развој“ – Кратово
Ул.„Гоце Делчев“ бб
тел/факс +389 31 481 542
e-mail:regionalcentar@gmail.com
www.regionalcentar.org.mk

ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТА

Здружение „Регионален центар за одржлив развој“ Кратово

За 2017 година

Кратово
Март 2018 година

I. За организацијата

Здружението „Регионален центар за одржлив развој“ (РЦОР) е непрофитна организација со седиште во Кратово. Во своето делување освен Кратово ги опфаќа општините: Крива Паланка, Ранковце, Старо Нагоричане и Пробиштип, во матичниот регион, и општините Куманово, Кочани и Делчево, во поширокиот регион на делување. Во периодот од 2003-2006 година функционира како Центар за поддршка на НВО, финансиран преку CARDS на Европската Агенција за Реконструкција, успешно исполнувајќи ја мисијата за зајакнување на граѓанското општество во регионот. Од Ноември 2006 е регистрирано како самостоен правен субјект ЗГ „Регионален центар за одржлив развој“ кој беше правен, но и морален наследник на претходната организација и веќе започнатите активности. Во текот на октомври 2010 година, а во согласност со новиот Закон за здруженија и фондации, беше извршена пререгистрација, при што од Здружение на граѓани се трансформира во Здружение „Регионален центар за одржлив развој“, и беа направени основните статутарни прилагодувања.

- **Мисија:** Мобилизација и одржливо искористување на сите расположиви ресурси во локалните заедници, за поголем придонес кон социо-економски развој и интеграција на регионот, пред се во сопствени рамки, а со тоа и полесна и побрза интеграција на Македонија во рамки на евро-атлантските асоцијации.
- **Визија:** Развиен, стабилен и независен цивилен и економски сектор, кој во соработка со јавните институции и бизнис секторот, непречено ќе делува кон подобрување на условите за живот во локалната заедница, подобрување на социо-економската состојба, намалување на процентот на невработени, подобрување на популационата политика и создавање на услови за сеопшт локален развој.
- **Стратешки цели:** Ефективен и стабилен развој на регионот, во кој дејствуваат ефикасни институции и транспарентна власт, а локалните заедници преку одржливо искористување на сопствените ресурси да креираат можност за развој во духот на хармонија, меѓусебен соживот, толеранција и разбирање.
- **Индиректни цели:** привлекување на странски капитал и инвестиции, подобрување на социо-економската состојба на населението, намалување на процентот на невработеност и креирање на професионална, ефикасна и транспарентна власт и локални институции.
- **Крајна цел:** Создавање на локални заедници во кои на секого ќе му се пружи можност за изразување на сопствената креативност и потенцијал, заедници кои ќе претставуваат привлечно место за живеење, работење и инвестирање, се целосна искористеност на потенцијалите, ставени во функција на социо-економски раст и развој.

Организацијата е насочена кон поддршка и одржлив развој на локалната заедница, поголема мобилизација на расположивите ресурси и социо-економско зајакнување и интеграција на регионот пред се во сопствени рамки, а потоа и интеграција на Македонија во рамки на ЕУ. Преку различни коалиции и видови на активности со други организации, се стремиме кон давање на поддршка и придонес кон сите прогресивни и демократски методи на дејствување во различни сфери на општественото живеење.

Во исто време ја развиваме соработката помеѓу граѓаните и власта, ја продлабочуваме воспоставената соработка меѓу заинтересираните страни во ефективни партнерства и создаваме услови за целосна граѓанска партиципативност во креирањето локални политики. Во тој контекст даваме максимален придонес во развојот на заедниците преку создавање одржлив модел кој ќе биде применлив независно од промената на власта, заснована на стручност, компетентност и професионална посветеност и независност во сопственото делување.

II. Осврт на состојбата и предизвиците во 2017 година

Изминатата 2017 година за нашата земја беше година на големи општествени и политички кризи, предвремени парламентарни избори, турбуленции, народни движења, протести, граѓански активизам но воедно и отпочнување на хајка против цивилниот сектор, насловена како десоросоизација на општеството. Како година на предвремени парламентарни избори кои се одлагаа во неколку наврати за да се одржат во текот на месец Декември, 2016 ја одбележаа активностите кои беа во знакот на Шарената револуција, и активностите на Специјалното јавно обвинителство. Ова беше уште една од годините во кои Македонија не доби покана за членство во ЕУ, а листата на барања за реформи во сверата на правото, сузбивањето на корупцијата и департизација на институциите, слободата на медиумите и почитување на основните човекови права и слободи се прошируваше со нови барања и услови. Тоа е доволен доказ дека демократските процеси назадуваат

На локално ниво продолжи рапидната тенденција на иселување на населението од сите возрасти од Кратово и регионот во западноевропските земји во потрага по подобра егзистенција и стабилност. Покрај ова, со секоја измината година се повеќе се чувствуваше политичката поделба на населението, што исто така претставува предизвик за работата во граѓанскиот сектор од општеството.

Бизнис секторот од ден на ден се потешко и потешко се справуваше со предизвиците за одржување на профитабилност. Невработеноста статистички опаѓаше но бројот на невработени и затворени фирми од ден на ден растеше. Минималните примања и борбата за подмирување на основните животни потреби беше предизвикот со кој се соочуваат се поголем број на семејства. Од тие причини здружението се одлучи за

покренување на законодавна иницијатива за регулирање на минималната плата и работното време во текстилната и конфекционерската индустрија.

Ваквите прилики, ондосно предизвици во текот на 2015 година, беа причина да РЦОР како организација земе став и учество, односно дипринос во насока на коректно решавање и надминување на попштествените проблеми, во согласност со сопствената мисија и визија. Од таа причина, во текот на месец октомври и ноември 2016 се приклучи на неформалната мрежа „Ние одлучуваме“ и во рамки на истата зема учество на сите активности кои беа спроведени на локално и национално ниво.

Во вака неповолна година сепак како организација успеавме да го зачуваме правецот на делување, трасиран во изминатите десетина години, во услови кога средствата и помошта до кои може да се дојде, од година на година, драстично се намалува и е окарактеризиран со постојан тренд на опаѓање. Долгогодишното и нескромно резиме на РЦОР беше препознаен од повеќе организации кои преку понуда за партнерство ја укажуваа довербата во работата на нашата организација. Во таа смисла, РЦОР потпиша неколку нови меморандуми за соработка.

Во текот на 2016г. се имплементираа неколку проекти во различни области како што се: подобрување на статусот на месните самоуправи, подобрување на статусот на вработените во текстилната, кожарската и конфекционерската индустрија, поголема вклученост на јавноста при креирање на политики на локално ниво, човекови права и слободи, процес на одлучување, младински активизам, спорт и спортски активности, граѓански активизам, младински политики, туризам, неформално образование и организација и учество во поголем број на активности како конференции, обуки, информативни настани и средби. Овие иницијативи беа од особен интерес и значење за целокупната локална заедница и дадоа позитивен импулс на севкупните случувања и процеси на локално и регионално ниво. Од друга страна поголемата вклученоста на граѓаните во покренувањето на иницијативи и носењето на одлуки на локално ниво, е од исклучително значење како за процесот на децентрализација, така и за севкупните демократски процеси во државата.

Организирањето на локални средби, состаноци, дебати за решавањето на проблеми од мал обем во локаните заедници, овозможи да се одржи постојаниот контакт со целните групи. Мобилизирањето на различни субјекти и нови човечки ресурси, како и деталното познавање на состојбите на локално и регионално ниво, тимската работа, навременото спроведување на активностите, соработката со други организации и институции, членството во асоцијации и коалиции како и чувство на вистинските проблеми да се делува во вистинско време ќе биде добра основа за успех, понатамошно опстојување, раст и развој на организацијата во целина.

III. Реализирани активности во 2017 година

Здружението „Регионален центар за одржлив развој“ – Кратово во текот на 2017 - та година реализираше активност во рамки на повеќе проекти, во кои учествуваше како носител, партнер или соработник. Главни области на работа беа: спорт, млади и вработување, туризам, јавни набавки, креирање на младински политики, граѓански активизам, работнички права, право на слобода на изразување и одлучување и култура.

Во текот на 2017 година, РЦОР ја продолжи воспоставената соработката Мировен Корпус Македонија, Младински Образовен Форум (МОФ) од Скопје, Општина Кратово, СОУ „Митко Пенџуклиски“ – Кратово, Здружение на Жени „Спектар“ од Кратово, соработка со организации и институции во рамки на ЛАГ „Осоговски Лисец“, „Младински Сојуз“ – Крушево, интернационалниот филмски фестивал „Македокс“, „Ајде Македонија“ од Скопје. Во текот на 2017г., РЦОР оствари ново партнерство и соработки со „Здружение за промоција и развој на инклузивно општество Инклузива“ Куманово и со Здружението на граѓани Буден театар“ Скопје.

Во продолжение следи краток преглед на активностите реализирани во 2017 година.

1. Запознај го Кратово на велосипед

Проектот Запознај го Кратово на велосипед, е проектна идеја која започна да се реализира во периодот на 2016година но продолжи со реализација и во 2017 година. Овој проект е финансиски поддржан со средства од Министерство за економија. Проектот има за цел да се промовира еден нов и невообичаен во локален контекст, туристички тренд кој може да го промовира регионот на локално и регионално ниво, да се допринесе во популаризацијата на културно-историското и природното наследство и да се промовира одржливото искористување на сите локални ресурси, да се допринесе за економско зајакнување на регионот, да се зголеми економската бенифит за услужните дејности во свера на туризмот, да се стимулира индивидуално инвестирање во сместувачки капацитети, да се инвестира во развој на занаетчиските дејности и подготовка на сувенири, да се стимулира промоција и искористување на традиционалната храна и рецепти, чистата и незагадена животна средина, воздушните бањи на околните планински врвови, да се стимулираат капитални инвестиции во свера на туризмот, а со тоа да се влијае на запирање на миграциите.

За реализација на проектот ќе се имплементираат следниве активности:

- Набавка на велосипеди,
- Креирање на туристичка понуда,
- Медиумска промоција и
- Креирање на асоцијација „Кратовска Културна Алијанса“.

Со средствата од овој грант ќе се набават определен број на велосипеди кои ќе се брендираат и ќе бидат ставени во функција на организирање на велосипедските маршрути. Истите ќе им бидат ставени на располагање на посетителите со потпишување на

реверс за користење. За секој од нив ќе се води поединечна евиденција за да се направи анализа на искористеноста и оправданоста на вложените средства.

Во соработка со вклучените лица во тимот но и надворешни соработници, ќе биде направена понуда од минимум 5 различни велосипедски тури. Истите ќе бидат прилагодени според локацијата, интересот и тежината на самата релација, во зависност од возраста и интересот на посетителите. Турите ќе се засноваат на база на едnodневен, дводневен и тродневен аранжман. Во нив ќе бидат инкорпорирани различни сегменти кои ќе поврзуваат авантуризам, природа, култура, традиција, кулинарство, историја, религија, спорт и рекреација, флора, фауна и други области според интересот на гостите.

Паралелно на овие активности ќе имаме и интензивна медиумска кампања на локални, регионални и национални печатени и електронски медиуми со тенденција да се оформи специјализиран сајт за оваа намена www.osogovobiketurizm.mk Понудите кои ќе бидат креирани освен преку медиумска афирмација, ќе бидат доставени до поголемите туристички агенции во државата и регионот и ќе бидат направени линкови со сродни организации на Балканот. За нив ќе се подготват и 3 соодветни промотивни материјали со мапи и водичи на македонски и англиски јазик. За таа цел во различни фази од имплементација на проектот ќе се врши медиумска промоција со тематски изјави, прес конференции или соопштенија, кои ќе ја следат динамиката на имплементацијата на проектните активности.

Во следната фаза, поради сериозниот и систематски пристап и унапредување на започнатиот процес, а во отсуство на такво или слично тело, ќе се пристапи кон оформување на неформална Асоција Кратовска културна алијанса. За почеток тоа ќе биде тело од 8-10 различни правни субјекти кои се занимаваат или работат во сферата на промоција на туризмот на овие подрачја, со интенција во следниот период да се проширува со нови заинтересирани поединци или организации кои би работеле на опстојување, подобрување и унапредување на туристичката понуда.

2. Проект: Месните и урбаните заедници - основна клетка во процесот на демократско одлучување

Во периодот од Август 2016 – Март 2017 година нашето здружение го имплементира проектот „Месните и урбаните заедници - основна клетка во процесот на демократско одлучување“. Со имплементација на проектот сакаме да направиме сондажа за нивото на функционирање и поставеност на облиците на месна самоуправа, но во исто време и обид да се зголеми и подобри степенот на проактивност и функционалност на месните и урбаните заедници во 5 општини во североисточниот дел на Р Македонија. Со тоа сакаме да го зголемиме учеството на граѓаните при носењето на одлуки на локално ниво, но и да се зголеми и подобри степенот на транспарентно, отчетно и одговорно работење на единиците на локална самоуправа.

Иницијативата се спроведува во рамки на Североисточниот и источниот плански регион, во општини со мешана етничка структура и различна големина. Целна група се 5 ЕЛС и тоа Кратово, Крива Паланка, Пробиштип, Ранковце и Старо Нагоричане, месните и урбаните заедници во овие општини и жителите на територијата на овие општини. Како

клучни активности кои ќе бидат спроведени се:

1. Истражување за степенот на активитет и поставеност на месните и урбаните заедници во 5 општини.
2. Подготовка и дистрибуција на флаер во 10.000 примероци за воочените состојби и надлежноста и улогата на облиците на месна самоуправа во процесот на донесување одлуки.
3. Подготовка и дистрибуција на листа на надлежности на облиците на месна управа во 300 примероци до сите ЕЛС и претседатели месни и урбани заедници.
4. Организирање на 15 промотивни средби во различни месни и урбани одбори.
5. Организирање на тркалезна маса на тема „Улогата на месните и урбаните заедници во процесот на носење одлуки“, со учесници од ЕЛС, ЗЕЛС, месни и урбани заедници/РЦОР, ЕЛС, ЗЕЛС, Медиуми.
6. Подготовка и доставување на еден официјален извештај од спроведените активности до сите ЕЛС со препораки за подобрување на воочените слабости и недостатоци во насока на подобрување на меѓусебната соработка и размена на информации од взаемен интерес.

Основните заклучоци од направеното истражување се:

1. Во овие 5 општини има вкупно 149 МС, од кои 126 се МЗ и 23 се УЗ. Од нив легитимно раководство има во 18 или само кај 12% што е многу мал процент. Од овие 149 МС, 63 се активни што е 42% од вкупниот број.
2. Општина Кратово во градскиот реон нема спроведено постапка за територијална поделба на урбани заедници.
3. Од МЗ во Кратово, во руралните средини, во кои има изберео раководства, сите се со истечен мандат од поодамна. Истиот случај е и со Општина Старо Нагоричане, каде мандатот на Советот на МЗ е истечен во текот на 2016 година и е потребно да се спроведе нова постапка за избор на легитимни раководства.
4. Крива Паланка има направено територијалан поделба со одлука на седница на Совет одржана на 27.09.2010 година, но нема спроведено постапка за избор на раководство во МС.
5. Само во Општина Ранковце и Општина Пробиштип има МС кои имаат легитимно раководство и тоа 4 во Ранковце и 14 во Пробиштип, но тоа е повторно многу низок процент во однос на вкупниот број на МС.
6. МС во општините кои беа цел на интерес, генерално се во многу мал % активни, што наведува на фактот дека тие недоволно ги застапуваат интересите на граѓаните.
7. Поголемиот број на МС или воопшто немаат или имаат раководства со истечен мандат.
8. МС немаат донесено и усвоено Деловник и Програма за својата работа.
9. Соработката и помошта на МЗ од страна на ЕЛС треба да се интензивира и зголеми.

10. Градоначалниците речиси воопшто не ја користат можноста да им делегираат одредени надлежности на МС, за што треба да да обезбедат финансиски средства, а граѓаните треба да покажат поголем интерес и ангажман во нивното секојдневно функционирање.

2. Јакнење на правните и финансиските капацитети на РЦОР Кратово

Во периодот од Април 2017-Март 2018 година Здружението “Регионален центар за одржлив развој” го имплементираше проектот “Јакнење на правните и финансиски капацитети на Регионалниот центар за одржлив развој-Кратово”. Нашето Здружение во 2017 година ќе одбележи 15 години постоење на сцената на цивилниот сектор. Во телкот на изминативе 15 години делуваше и работеше во Североисточниот плански регион со акцент на општина Кратово, Крива Паланка, Ранковце, Старо Нагоричане и Пробиштип. Во своето постоење има реализирано над 50 различни активности, самостојно или во партнерство со поголем број на институции и организации. При тоа се има соочено со голем број на предизвици со кои барем до сега успешно се справуваше и опстојуваше на патот кон исполнување на својата визија и мисија.

Примарната цел на оваа иницијатива е да се одбележи 15 години постоење, но и да се поврати нарушениот углед, да се зголеми степенот на транспарентност и отчетност за начинот на делување, да се промовираат досегашните активности и да се оправда потребата од постоењето и сработеното во изминатитот период.

Со тоа сакаме да ги постигнеме следниве секундарни цели:

- Анимирање на пошироката јавност за значењето од постоење на цивилниот сектор, неговата улога во демократизација на општеството и бенефитите,
- Зголемување на меѓусебната доверба и соработка со останатите субјекти на локално ниво,
- Вклучување на поголем број на конституенти, подржувачи и целни групи кои се од интерес за делувањето.

Со самото тоа ќе се подобри нарушениот имиџ, ќе се зголеми довербата но и ќе се отворат нови можности за редефинирање на мисијата и визијата на здружението.

3. Силни граѓански организации за позитивни социјални промени

Од Октомври 2017 година Здружението “Регионален центар за одржлив развој”-Кратово се квалификуваше во процесот на менторство и обуки кои беа спроведени во рамките на проектот “Силни граѓански организации за позитивни социјални промени” спроведени од страна на Фондација за развој на локалната заедница Штип, Центар за одржлив развој АЛКА, Скопје и Здружение Институт за развој на заедницата –Тетово.

Прв чекор во реализација на овој проект беше да се направи самопроценка на самото Здружение. Целта на самопроценката е да се утврди какви се капацитетите на организацијата во различни аспекти на организациското делување (стратешки менаџмент, оперативно планирање, застапување, администрација и сл.) Во тој контекст Здружението спроведе анкетање со цел да добие мислење и искуство на надворешните засегнати страни (партнери, донаори, соработници и сл.) по однос на капацитетите со кои располага Здружението.

Вториот чекор е SWOT анализа. SWOT анализа е алатка која на организацијата треба да и послужи во оценка на нејзините сили, слабости кои постојат внатре во самата организација, можностите и заканите кои се во работната околина на организацијата. Преку оваа алатка тимот во организацијата станува свесен за глобалната слика на организацијата и за идните чекори кои треба да ги преземеме цел искористување на силните страни и подобрување на состојбата таму каде што треба.

Третиот чекор е инструментот за самопроценка на организациските капацитети. Инструментот за самопроценка на капацитетите е образец кој содржи одреден број на категории кои треба да се оценат и различен број на подкатегории во рамките на секоја категорија. Категориите се однесуваат на различни сегменти во организациското работење вклучувајќи чисто организациски сегмент (структура, начин на донесување на одлуки, администрација финансии и сл.) како и сегменти поврзани со програмата за работа и корисниците на истите (стратешки менаџмент, капацитети за застапување, испорака на услуги и сл.) Првата категорија е стратешки менаџмент со средна оценка 3, втората категорија е проектно работење со средна оценка 2, третата категорија е капацитети за застапување со средна оценка 2, четвртата категорија е капацитети за испорака на услуги со средна оценка 2, петата категорија е аналитички капацитети со средна оценка 2, шестата категорија е соработка и партнерства со средна оценка 3, седмата категорија е управување и структура со средна оценка 2, осмата категорија е човечки ресурси со средна оценка 2, деветата категорија е администрација и финансии со средна оценка 2 и десетата категорија е медиуми и односи со јавноста со средна оценка 3. Вкупната средна оценка од сите категории е 2,3. Значењето на средната оценката што ја добивме од сите категории е: Организацијата е во рана развојна фаза.

Четвртиот чекор е алката за животниот циклус на организацијата ја прикажува фазата во развојот и стареењето на организацијата. Приказот беше поделен на два дела: раст и стареење. Во делот Раст сините позиции на кривата укажуваат на различните фази во растењето на организацијата и подолу во овој документ даден е преглед на

карактеристиките и проблемите со кои се соочуваат организациите во тие фази, како и некои дополнителни појаснувања. Црвените позиции на оваа страна на приказот укажуваат на опасност од растурање на организацијата доколку ризиците не се контролираат, а проблемите не се решаваат. Циклусот линијата укажува на многу турбуленции во движењето на организацијата помеѓу фазите или внатре во една фаза. Во делот Старење обработени се фазите во кои организацијата започнува да старее и стигнува до смрт. Главниот фокус на овие фази е занимавањето на организацијата сама со себе, а не со каузата заради која постои. Карактеристично е дека организацијата може да поприма карактеристики од една или друга фаза во текот на својот развој, но затоа тимот треба секогаш да биде објективен и да оцени кои карактеристики доминираат најмногу и така да утврди на кое ниво на развојот се наоѓа организацијата. Нашето Здружение на кртвата се најде

4. Волонтер од Мирвен Корпус

Во текот на месец Август Здружението “Регионален центар за одржлив развој”-Кратово поднесе апликација и искажа интерес да соработува со волонтер од Мирвениот корпус. На нашата апликација за волонтер од Мирвениот корпус ни беше позитивно одговорено односно барањето за волонтер кој ќе работи во нашето Здружение ни беше одобрено.

Новиот волонтер е Џошуа Палацио кој со работа во Здружението започна од 4 декември 2017 и ќе остане во наредните две години.

5. Волонтерска акција со Конект –Тетово и ЕВН

Во месец Август 2017 година Здружението Регионален центар за одржлив развој-Кратово во соработка со Конект од Тетово и волонтери од ЕВН –Кратово организираа едnodневна акција за средување просторот во Карши Бавча. Со оваа акција најпрвин се исчисти целиот простор, старите клупи беа заменети со нови, оградата најпрвин беше санирана и офарбана од страна на волонтерите од ЕВН.

Курсеви по странски јазици

Во текот на 2016 година, се одвиваа курсеви по германски и француски јазик, Обуките трајат по 6 месеци, а по завршената контролна проверка на сите кандидати кои покажале солидни знаења им се доделуваат сертификати за успешно завршен прв степен. Оваа година вкупно во сите јазични групи и нивоа на совладаност на познавање на јазиците имавме запишано околу 30 учници од кои 20 успешно ги завршија започнатите курсеви. Како едукатори беа Ирена Младеновска по германски јазик и Зорица Давитковска по француски јазик.

Сл. Дел од посетителите на курсеот по германски јазик.

27.02.2017год.
Кратово

Претседател,
Здружение „Регионален центар за одржлив развој“
Катерина Ковачевска